

KLÆDER SKABER FOLK

af A. Silvestri

* * * *

”Har jeg nogensinde fortalt dig historien om den første Thorkild, vi havde i familien?” spurgte farfar og så op fra kaminilden.

Thorkild, der lå foran flammerne med iPad'en i hænderne, rystede på hovedet. Mest fordi han var lidt ligeglad, men også fordi han var dybt koncentreret. Time Slip Invasion var et fedt spil. Man styrede en helt, der skød fjender ned, og hver gang man vandt en bane, rykkede man frem i tiden. Thorkild var nået til middelalderen. Fjenderne på hans skærm var en blanding af riddere i rustning, bueskytter og soldater med lange sværd. Ikke noget han ikke kunne blaste ind i evigheden. Han var klassens bedste, hvilket måske ikke sagde så meget, da det kun var ham, der spillede.

”Thorkild. Hvad er det, jeg har sagt om at bruge din stemme?” sagde farfar. Thorkild sukkede indvendigt og satte spillet på pause.

”At mennesket er det eneste dyr, der kan tale, og derfor er det synd ikke at bruge stemmen,” lirede han hurtigt af.

”Præcis. Jeg spurgte dig, om du havde hørt historien om

den første Thorkild, vi havde i familien,” svarede farfar og hældte et glas portvin op.

Det var hans eneste last. Ellers var han meget aktiv, løb både halv-marathon og gik til boksetræning, på trods af at han havde rundet de 60. Thorkild havde kun været der et døgn tid, men han kedede sig allerede en smule. Gamle mennesker var bare gamle, om de så prøvede at opføre sig tyve år yngre. Farfar var også både hvidhåret og halvs kaldet.

”Nej, den har jeg ikke hørt,” svarede Thorkild, mens hans blik vandrede tilbage mod spillet. Selv om der var pause-skærm, stod fjenderne og dansede provokerende. Det kildede i hans fingre efter at nakke dem.

”Så synes jeg, at du skal høre den,” sagde farfar, og løftede portvinsglasset til læberne. Han brummede tilfreds. ”Det er nemlig en ganske sælsom historie. Og ikke en du finder andre steder. Det er lidt af en familiehemmelighed.”

Normalt havde Thorkild det fint nok med at være hos farfar. Det var bedre end hos mormor og morfar, hvor de skulle snakke sammen, mens de spiste, og hvor han aldrig fik lov til at se fjernsyn eller spille. Han gøs stadig ved tanken om sidste år, hvor mor og far havde sendt ham på en uges ophold hos dem. Frilandsmuseet var bare ikke spændende, lige meget hvad. Det var udenfor, det havde været koldt og været lige ved at Thorkild var gået i coma af kedsomhed. Det havde ikke gjort det bedre, at han vidste, at imens hyggede far og mor sig i Frankrig. I år var de i Spanien.

”Jeg er midt i et spil, farfar,” sagde han og løftede iPad'en, så den ældre mand kunne se, at han ikke løj.

”Du er i pause. Det løber ingen steder,” svarede farfar og satte glasset fra sig. ”Det var 12, du fyldte sidste gang, ikke?”

Thorkild nikkede.

”I den her familie, når man er 12 år gammel, får man fortalt en historie. Jeg fik den fortalt af min farfar, min far fortalte den til din far, og jeg skal fortælle den til dig. Men inden du får den at høre, må du love ikke at fortælle den til nogen andre. Det er vores historie.”

”Hvorfor må jeg ikke fortælle den?” spurgte Thorkild med undren i stemmen.

”Fordi hvis andre hører den, så tror de bare, at du er sindssyg. Og det er ikke så godt, hvis andre tror det. Eller også bliver de misundelige.”

”Hvordan kan man være misundelig på en historie?” spurgte han.

”Fordi i historien der hører man om noget helt fantastisk, noget der faktisk findes, men som det kun er de færreste, der har set,” sagde farfar, mens han lænede sig frem i stolen. Et øjeblik var der stille, så smilede han og trak på skuldrene.

”Men du kan selvfølgelig også vælge at spille på din dims. Så kan jeg fortælle dig historien på et andet tidspunkt,” sagde farfar og lænede sig tilbage. Det klikkede, da han satte portvinsglasset på det lille bord, der stod ved siden af lænestolen.

Thorkild vidste godt, hvad det var farfar gjorde. Han prø-

vede at gøre ham nysgerrig, så han gerne ville høre historien. Men farfar havde også ret. Time Slip Invasion løb ingen steder, og hvis nu Thorkild hørte på historien, kunne det også være, han fik lov til at spille i fred resten af tiden, han var her. Desuden lød den ikke helt dum. Han kunne huske, at da han var lille og skulle sove hos farfar og farmor, fortalte farfar altid historier ved sengetid. Farfar havde fortalt, så når man lukkede øjnene, kunne man se tingene for sig.

”Nej, det er i pause,” svarede Thorkild og lagde iPad'en på gulvet.

”Ja, det var jo det, jeg sagde,” smilede farfar, så de små rynker i øjenkrogene buede. Så pegede han på sofaen, der stod ved siden af lænestolen. Der havde farmor altid siddet, lige indtil hun døde sidste år. En hjerneblødning. ”Du er blevet alt for stor til at sidde på mit knæ, så snup sofaen i stedet for.”

Thorkild sank tilbage i hynderne.

”Kender mor heller ikke historien?”

”Nej,” svarede farfar. ”Det er kun dem, der er direkte i vores slægt, der kender den. Farmor gjorde heller ikke. Så det er meget, meget hemmeligt. Lover du ikke at fortælle den til andre?”

Thorkild nikkede. ”Jeg lover det.”

”Amar halshug?”

”Hvad betyder det?”

”At man ikke kunne drømme om at sige noget, lige meget hvad og lige meget hvem der spørger,” svarede farfar.

”Okay. Ama’r halshug. Jeg lover ikke at fortælle historien til nogen.”

”Du må heller ikke fortælle om historien. Du skal lade som om, den slet ikke findes,” sagde farfar og så pludselig meget alvorlig ud. Meget voksen. ”Kan du det, Thorkild?”

Efter et øjeblik betænkningstid nikkede Thorkild igen. Det kunne han godt.

”Godt, min dreng. Jeg håber du sidder godt, for det er en ret fantastisk historie.”

”Hvad hedder den?” spurgte han.

”Fortællingen om den magiske frakke,” svarede farfar og lænede sig lidt frem. Under det samme bord, hvor han havde sat glasset fra sig, var der en hylde, og fra den hev han en gammel bog frem. Den havde guldtryk på ryggen, og siderne knitrede, da han åbnede den. Thorkild strakte hals for at se. Han kunne lige ane det yderste af nogle tegninger.

”Den magiske frakke?” gentog han skeptisk. ”Er det et børneeventyr?”

Farfar grinede.

”Nej, det er det ikke. Det er hverken helt for børn eller helt et eventyr. Det er for dem, der er på vej til at blive voksne, og for dem, der tror at virkeligheden er vidunderlig.”

Thorkild var stadig noget skeptisk. Lige meget hvad farfar kaldte det, lød det stadig som en historie for pattebørn. Han så langt efter Time Slip Invasion, men nu var spillet gået så meget i pause, at iPadens skærm var sort.

”Okay, farfar. Hvad handler den så om?”

”Såså, en ting ad gangen, og vi tager det fra begyndelsen. Er du klar?”

Thorkild nikkede. ”Ja.”

”Godt,” smilede farfar, og slog op på bogens første side. ”Så lad os komme i gang.”

”Det er sjældent, at man kender et gammelt navn så godt som dette, men Thorkild Lodehat blev født i 1466 i Roskilde. Han var en del af slægten Lodehat. Mange tror, slægten er uddød, men i virkeligheden eksisterer den i bedste velgående. På et tidspunkt skiftede den blot navn til Stendække.”

”Stendække ligesom os,” afbrød Thorkild.

”Ja, præcis,” svarede farfar irriteret. ”Og nu må du godt være stille, så vi kan komme videre med historien.”

”Okay,” mumlede Thorkild og sank tilbage i puderne.

”Lodehat-slægten startede ud som betydningsfuld, og indtil flere Lodehatter blev bisper, som er en slags overpræster. Men efterhånden som nye kræfter kom til i Danmark, blev slægten langsomt tømt for al anden magt end den, der lå i navnet. Thorkild Lodehat var måske adelig, men han var hverken rig eller magtfuld. Som den yngste i en børneflokk på fire, hvor de tre andre var døde af sot, var han den eneste tilbage til at videreføre slægten. Og det i en alder af blot 12 år.”

Farfar rømmede sig, og bladrede.

”1478 var et hårdt år for Lodehattene. Ikke alene var de fattige, pesten havde også endnu engang faret igennem landet og krævet ofre. Et af dem var Thorkilds far, Asmus. Thorkild havde kun sin mor tilbage i verden, og fremtiden så grum ud. Thorkild var en kvik dreng, og han vidste så udmærket, hvor tingene bar hen. Vinteren lurede i kulissen, og de første kolde vinde var begyndt at flyde. Gode råd var dyre, men heldigvis var der nær Roskilde et stort opland med skov, og det var her, Thorkild havde tænkt sig, om ikke at gøre sin lykke, så i hvert fald at overleve.”

”Skal der være så mange gammeldags ord?” spurgte Thorkild.

”Sådan er historien,” svarede farfar. ”Du forstår dem da godt, ikke?”

”Jojo, men hvornår starter den rigtige fortælling?”

”Den er i gang. Thorkild var ikke ferm med en bue eller bøsse, men han havde lært at bruge en økse af sin far, og alle havde brug for brændsel. Det var måske ikke helt tilladt at hugge brænde i kongens skove, men som Thorkild tænkte, kunne det vel ikke skade, hvis han bare samlede de grene op, der alligevel var faldet ned. Det var der mange andre, der havde tænkt før ham, og hoveder havde rullet. Det vidste Thorkild dog ikke noget om, og det var ret heldigt, for ellers er det slet ikke sikkert, at han havde turdet, og så havde hverken du eller jeg siddet her i dag.”

Bladrede.

”Så en morgen, hvor det blæste op fra nord, knappede Thorkild sin fars gamle frakke, trak den så meget op om ørerne, som han kunne og begav sig de fem kilometer ud til skov-
en. Øksen var over skulderen, og i lommen var en humpel brød. I skrårem havde han en gammel lædertaske og i hånden en hullet melsæk. Da han var nået halvvejs derud, var himlens skyer trukket faretruende sammen, og da han skred gennem skovbrynet, begyndte regnen at dryppe. Først i små dråber som skulle det lige tage mod til sig, men så flækkede hvælvingen over ham, og himlen stod som hav. Thorkild blev gennemblødt på et øjeblik. Alligevel stoppede han ikke med at hugge grene til, for han skulle mindst have fire favne med hjem.”

”Favne?” sagde Thorkild.

”Ja, så meget som han kunne bære. Ikke den anden slags favne, som er meget mere.”

”Hvilken slags favn?”

”Den tager vi på et andet tidspunkt. Thorkild huggede og huggede, så de store grene sprak, og han kunne fylde sin taske og pose op. I takt med at de blev tungere og tungere, blev han koldere og koldere, og da han kom hjem den eftermiddag, var det med klaprende tænder. En del af det træ, han havde kæmpet så hårdt for at få, røg på ilden, hvor det sydede som slanger. Selv om han havde arbejdet godt, var han blevet drevet tidligt hjem på grund af vejret, og det var ikke med et smil

om munden, han så frem mod de næste måneder, der kun ville blive koldere og vådere.”

”Han havde da en frakke på,” sagde Thorkild og trak bene ne op under sig. ”Hvorfor holdt dem ham ikke tør?”

”For dengang var jakker lavet af stof eller læder, og de fleste af dem var ikke forede. Foring brugte man næsten kun til en slags rustningsjakker, ikke til hverdagsbrug. Og Thorkilds frakke var ikke den ringeste, men selv den havde givet op over for styrtregnen. Han havde hængt den til tørre ved ilden, men samtidig var han bange for at bruge for meget af brændet. Det nyttede jo ikke noget at bruge alt det brænde, han skulle sælge. Den næste dag skete det samme, den næste dag igen regnede det ikke, men den næste igen tog det revanche. Dag ud og dag ind gik Thorkild alligevel turen, bragte så meget brænde hjem, som han magtede og lod det tørre indenfor i den lille hytte, hvor han boede sammen med sin mor. Hans mor, der havde overlevet pesten, men ingen styrke havde tilbage, gik til hånde, lavede mad og gjorde rent, men af og til brugte hun også en pind eller en kævle, når det blev for koldt, og på den måde blev Thorkilds arbejde endnu sværere.”

Bladrede.

”Det gik hverken værre eller bedre end at Thorkild blev syg. Først med en forkølelse, derefter med hosten og harken. Det hårde vejr og det dårlige tøj tilsammen sendte ham i feber, men alligevel blev han ved med at gå ud og hente brænde. Ser du, han havde ikke noget valg. Holdt han helt op, ville de

ingen penge få, og uden penge var der kun døden at vente på. Moren var for svagelig til at gå den lange tur. Som om det ikke var nok, blev turen ud i skoven længere for hver dag, der gik. I starten havde han blot kunnet samle brænde i udkanten, men efterhånden måtte han søge længere ind for at finde nok. Det betød også, at han hver dag gik længere end den forrige og brugte længere tid på at hente den samme mængde træ. Det ville alt sammen have været til at leve med, hvis han da så bare kunne blive rask igen. Men uden hvile og ro kæmpede hans krop en evig kamp; en kamp, der ville ende med at slå ham ihjel.”

Bladrede.

”Alt imens Thorkild stred sig ud i skoven, bad moderen ofte og længe om, at han måtte blive rask igen. Ofte sad hun på knæ foran ildstedet, og jo tungere vejret blev, desto mere brænde brugte hun. På den måde blev det sværere og sværere for dem at opretholde livet, og da det var tæt på nytår, var både træ- og madkassen tom. Derfor kunne Thorkild, der nu havde skrantet længe, ikke gøre andet end at tage øksen på nakken og atter begive sig ud i skoven. Der var faldet sne forrige nat, og nu trak væden også ind gennem hans støvler. Da han endelig nåede frem til skovbrynet, var det allerede begyndt at mørkne, og hostende gik han videre ind mellem træerne. Efter han havde gået i et stykke tid, fik han øje på noget underligt. Et sted dybere inde i skoven var der et lys, der blinkede uden at flakke. Normalt var Thorkild forsigtig af

sig, men han var også nysgerrig, og efter et øjeblikks betænkningstid styrede han mod lyset.”

”Det var da også på tide, der skete noget,” gabte Thorkild.

”Man kan ikke fortælle en historie uden at tage det hele med, og nu ved du, at Thorkild ikke var et rart sted,” svarede farfar kort.

”Syg, sulten, udmattet og kold vaklede han alene rundt mellem træerne. Tanken om ulve og bjørne strejfede ham, men gjorde ham ikke rigtig bange. Hvis der var den slags på de kanter, plejede jægerne at snakke om det, og i år havde lørdagsmarkederne, hvor han solgte træ, været helt stille på den front. Derfor fortsatte han efter lyset, og efterhånden som han kom tættere på, kunne han se, at det var et hus på hjul. Med det samme tænkte han på sigøjnere, men han kunne hverken lugte røg eller høre nogen snak. Vognen så også mærkelig ud, som om den slet ikke var lavet til at køre, men i stedet til at stå et enkelt sted.”

Bladrede.

”Det var nu blevet helt mørkt, og Thorkild havde ikke samlet så meget som en enkelt gren. Han tænkte på mor, der sad derhjemme og på sin knurrende mave. Thorkild havde sidst spist dagen før, og det havde været en suppe på de aller-sidste af de tørrede brændenælder, hans mor havde plukket i efteråret. Han kunne vende om, samle lidt grene op og håbe på, at hans fødder blev lidt koldere, for så kunne han slet ikke mærke, hvor ondt de gjorde. Eller også kunne han gå det sid-

ste stykke hen til vognen, banke på og bede om husly. Hvis de var ordentlige folk, ville de byde ham indenfor, og hvis de ikke var, havde han intet tabt ved det.”

”Hvad nu hvis det er røvere, der ville slå ham ihjel?” spurgte Thorkild.

”Det havde han slet ikke overvejet, for Thorkild var i bund og grund en venlig sjæl, der kun tillagde folk de bedste motiver,” svarede farfar.

”Ham Thorkild lyder altså ikke skide kvik,” sagde Thorkild og prikkede til bogen. ”Men hvad skete der så?”

”Måske ikke, men hans hjerte var på rette sted, og det kan være bedre end al verdens klogskab. Thorkild stod et øjeblik og ventede, men i det samme blæste det op, og gårsdagens sne begyndte at fyge. Han tog en hurtig beslutning og gik mod vognen på iskolde fødder. Jo tættere han kom på vognen, desto stærkere blev lyset, men det var slet ikke rødtligt, som han var vant til, men i stedet for et klart og hvidt lys, som havde nogen taget stjernerne eller månens lys og brugt det til at skinne for sig. Sneen knirkede, han kvalte et host og nåede endelig frem til lyset. Nu så han at vognen slet ikke var af træ, men af metal, og den føltes kold mod hans allerede blåfrosne fingre. Lyset var faldet ud gennem et vindue, og da han så igennem det, faldt hans blik på et fad med alskens lækkerier. Der var en hel, stegt kylling. Der var grøntsager. Der var frugter og nødder, og det hele var ganske urørt. Hans tænder løb i vand, for en servering som den kunne hans mor og han

leve af en hel uge.”

Bladrede.

”Da hørte han en dør gå på den anden side af vognen, og en angst fløj i ham. Skulle han flygte? Forsøge at løbe den vej tilbage som han var kommet? Det gav et sæt i ham, og han tog et skridt væk fra vognen. I det samme forsvandt benene væk under ham. Indtil da havde det kun været hans viljestyrke, der holdt ham gående, og nu, i skæret fra al den dejlige mad, nægtede hans krop at fungere mere. Han sank sammen ved vinduet, men ikke før han havde hørt en stemme kalde ud i natten.

”Thorkild?”

Thorkild så på farfar. Den gamle mand tog en tår portvin, og nikkede mod skabet, hvor glassene stod.

”Tag dig et glas, min dreng. Det er tradition, at man på et tidspunkt drikker et glas sammen.”

Thorkild rejste sig tøvende. Nogle af de andre fra klassen havde blæret sig med, at de havde drukket breezers, men det var kun dem, der prøvede at være seje. Selvfølgelig havde han været nysgerrig efter, hvordan vin og øl smagte, men ikke så meget at det gjorde noget. Portvinen var rødgylden og så egentlig ud som om, den smagte godt. Som om nogen havde fortyndet karamel og hældt den på flaske. Fra skabet tog han

et glas magen til farfars, og den gamle mand hældte en smule op i det. Thorkild skulle lige til at smage på det, da farfar afbrød ham.

”Ikke endnu. Vi skal lige lidt længere ind i historien. Du ved, hvornår du må drikke,” sagde han. Thorkild kravlede tilbage i sofaen, satte glasset på bordet og så på farfar.

”Okay. Så dem, der var i vognen, kendte ham?”

”På en måde ja og på en måde nej. I hvert fald kendte de hans navn. Thorkild, der var forfrossen og forvirret, vidste ikke, hvad han skulle gøre. Han forsøgte at komme på bene, men den svaghed, der havde luret så længe i ham, havde nu foldet sig fuldstændigt ud, og han magtede det ikke. Han var så frygtelig træt, så svimmel og svag, men i det samme trådte en høj skikkelse hen ved siden af ham, gik på hug og løftede ham fra sneen. Det var ikke et sekund for tidligt, for var Thorkild blevet liggende, havde det været den sikre død. Han lå nu i en stærk favn, der bar ham rundt om vognen og ind gennem en døråbning, hvorfra der skinnede et lys så stærkt og rent, at det virkede som forbundet med himlen. Det var det sidste, han så, før han faldt hen i en drømmeløs søvn.”

Bladrede.

”Da Thorkild vågnede igen, lå han under et tykt tæppe, og fristende lugte bølgede ind i hans næsebor. Maven rumlede, og han satte sig op. Så opdagede han noget sært. Væk var den trykken for brystet, han havde følt længe. Borte var snotnæsen og den tunge hovedpine. Han hostede prøvende, men der

kom intet med op. Det var mærkeligt sådan at være fri for al den sygdom, der havde haft bolig i hans krop og gjort alting meget sværere. Det, han lå på, var en smal briks, og da han åbnede øjnene helt, skyllede det samme lys, han tidligere havde set, ind over ham. Det var det samme rum, han havde set gennem ruden. På en stol sad en mand og smilede til ham. Thorkild fik et chok. Først nu opdagede han, at han kun lå i sin broge, og ud over det var han nøgen.”

”Hvad er en broge?” spurgte Thorkild.

”Det er hans underbukser,” svarede farfar.

”Ad. Så har ham manden taget al hans tøj af. Var han pædofil, eller hvad?”

”Slet ikke,” sagde farfar med en panderynken. ”Du glemmer vist, at Thorkild var kold og våd, og så nytter det jo ikke noget at beholde alt det våde tøj på. Så manden havde gjort ham en tjeneste.”

”Hm,” brummede Thorkild. Han var ikke helt overbevist.

”Manden rakte ham et tykt tæppe, som Thorkild svøbte om sig. Så begyndte manden at tale, og først kunne Thorkild overhovedet ikke forstå, hvad det var, han sagde. Men så skete der noget. Først var der et ord, som Thorkild forstod og så endnu et. Manden talte dansk, men det var ikke et dansk, Thorkild havde hørt før. Det var heller ikke som de forskellige købmænds dansk, der var formet alt efter, om de kom fra nord, syd, øst eller vest. Det her lød meget længere væk fra. Thorkild trak tæppet op om sig, manden smilede og pege-

de, og blev ved med at snakke. Så så det endelig ud, som om der gik en prås op for ham, og han forsvandt længere ned i vognen. Thorkild så sig til alle sider. Det var en mærkelig vogn. Flere steder var der håndtag, der ikke sad i døre, der var blinkende lys i både rødt og grønt, og alting var så rent. Der lå ikke støv i krogene eller hang spindelvæv fra loftet. Gulvet var lige så rent som resten og virkede slet ikke, som om der var nogen, der havde gået på det. Et øjeblik troede Thorkild, at han var død og kommet i himlen, men så kom han til at slå en gevaldig prut, og så holdt han op med at tro på det. For den slags gør man ikke i himlen,” smilede farfar og bladrede.

”Jeg synes altså ikke prutter er sjove mere,” sagde Thorkild, men kunne ikke skjule et grin. Det var rigtigt nok. Hvis der var en himmel, var der nok ikke fyldt med folk, der konstant gik rundt med luft i maven.

”I det samme kom manden tilbage med en tallerken, og hvis Thorkilds mave før havde brokket sig, gik den nu fuldkommen amok. Der var så meget steg og så mange grøntsager, at maden var ved at falde ud over kanten. Manden rakte tallerkenen til Thorkild, der kastede sig over maden. Ikke engang den kniv og gaffel, Thorkild fik tilbudt, tog han imod. Han skovlede indenbords. Hvis manden ikke havde stoppet ham, var han blevet ved med at spise, ja selv tallerkenen var nok gledet ned. Men du ved nok, hvad der sker, hvis man ikke har fået nok at spise længe og så propper sig, ikke?”

”Så kaster man det hele op igen,” svarede Thorkild.

Farfar nikkede.

”Det er nemlig, hvad man gør, og snart skete der præcis det for Thorkild. Heldigvis havde manden været forudseende, og skaffet en balje. Ti minutter og mange ulækre lyde senere fik Thorkild en ny portion, som han spiste noget langsommere. Manden satte to glas på bordet og hældte en rødgylden væske op fra en karaffel, efter han havde tømt baljen ud i en vask og skyllet den med vand, der løb ud af et smalt rør.”

Farfar løftede sit glas og Thorkild gjorde det samme. Farfar havde haft ret. Det øjeblik, der var blevet sat glas på bordet i historien, vidste han, at det var nu. De skålede ordløst, og Thorkild drak. Øjeblikket senere hostede han. Det smagte ikke direkte dårligt, men skarpt og anderledes end noget han havde smagt før. Han vidste ikke helt, om han kunne lide det, eller om han syntes det var ulækkert. Farfar bladrede i bogen, og Thorkild sank tilbage i sofaen, stadig med den sære smag på tungen.

”Al den tid Thorkild havde været i vognen, havde han været en smule beklemmt. De sære omgivelser, manden hvis tænder var meget hvide og lige, og hvis tøj var mærkeligt af både snit og farve, det rene gulv, og jeg kunne blive ved. Alligevel begyndte han nu at falde til ro, og den dejlige væske gjorde ham både tung og glad. Der var ikke slemt i vognen, og han begyndte tilmed at forstå meget mere af, hvad manden sagde. Manden fortalte vidt og bredt, pegede på vognens vægge og en hel masse på nogle blinkende lys, der ændrede

sig hele tiden. Thorkild syntes det lignede de små gnister, han nogle gange fik for øjnene, når han rejste sig så hurtigt. Hvad det var, Thorkild så, er ikke til at sige, for Thorkild kunne hverken skrive eller læse, og måske var det faktisk bogstaver eller tal.”

”Hvorfor kunne han ikke læse?” spurgte Thorkild.

”I middelalderen var det mest de rige og præsterne, der kunne læse, og selv om Thorkild kom fra en fin familie, kostede lærere penge. Derfor kunne han ikke læse. Det kom han til at gøre senere, men det er en helt anden historie, og nu synes jeg, vi skal se at komme tilbage til denne her. Manden pegede og smilede, og alle de mange indtryk blandet med maden, der nu lå dejligt i maven, gjorde, at Thorkild faldt i søvn igen. Da han vågnede, lå han atter under tæppet. Manden ventede ved siden af sengen, men Thorkild havde ikke lyst til at stå op. Han tænkte, at det her måske alligevel var himlen, for i al den tid han havde været her, havde han ikke mærket en regndråbe, en snert kulde, et bid vind eller den mindste smule snavs. Måske var himlen bare et dejligt sted fyldt med ro og varme. Alligevel troede han ikke helt på det, for i himlen var der vel ikke engle, der konstant snakkede til en.”

Bladrede.

”Langt om længe kom han op at sidde og fik stukket en kop varm væske i hånden. Væsken var ikke som noget, han havde smagt før. Den var både sort og sød, bitter og behagelig, og han bællede den i sig. Knap havde han tømt kruset,

før manden fyldte det op igen, og Thorkild så med store øjne på en sådan rigdom. For manden var rig, det havde Thorkild forstået fra første færd, for der var slet ikke noget af træ i hele vognen. Det fik ham alt sammen til at spekulere, for hvis der var noget, Thorkild vidste om verden, så var det, at man aldrig fik noget gratis. Hvis nogen gjorde en tjeneste, så forventede de helt sikkert en tjeneste igen på et andet tidspunkt, og når nogen gav en husly, varme og mad, forventede de at modtage det samme, hvis det skulle blive nødvendigt. Det fik Thorkild til at skamme sig over, hvor fattig han var, og det prøvede han at sige til manden. Denne lo bare og viftede med hænderne. Thorkild var forbløffet. Kunne der virkelig være nogen så rig, at de var ligeglade med at få noget igen?”

”Og hvad skete der så?” spurgte Thorkild. Først nu satte han glasset fra sig. Han havde fuldkomment glemt, at han sad med det.

”Med et lagde manden, der ellers havde været så snakken-de og glad, ansigtet i alvorlige folder. Han sagde, at han og Thorkild skulle snakke alvorligt sammen. Derefter hentede han en bunke tøj til Thorkild, fyldte hans kop og satte sig ned igen. Thorkild fik hurtigt tøjet på, og det var noget anderledes tøj. Bukserne var stive, men bløde og havde en mærkelig metallukning under knappen. Der var en undertrøje og underbukser i noget sært stof, der ligesom klæbede sig fast til kroppen. Det eneste, han rigtig genkendte, var en stor uldtrøje, men selv den føltes blødere og dejligere end nogen trø-

je, han før havde mærket. Og det hele passede ham perfekt og duftede svagt af blomster, som om der var nogen, der havde vævet parfume ind i ulden.”

”Man kan ikke væve med parfume. Det er en væske,” sagde Thorkild snusfornuftigt og hældte de sidste dråber portvin ind i munden. Det smagte stadig hverken eller.

”Det er det, man kalder en metafor. Når man gør sproget lidt mere spændende ved at bruge nogle ord, der får lytteren til at danne billeder i hovedet,” svarede farfar. Så bladrede han.

”Thorkild kunne stadig langt fra forstå alle de ting, manden sagde. Der var noget, der var vigtigt, og det var vist nok ham selv, det handlede om. Manden pegede rigtig mange gange på det tøj Thorkild havde taget på og lavede en bydende bevægelse med hænderne. Det var en gave. Atter fik Thorkild den samme fornemmelse af, at intet i verden var gratis, og derfor ventede han blot på, at der blev krævet noget igen. Men nej. Det skete ikke. Manden talte bare videre. Flere gange pegede han ud af vinduet, på mørket og skoven, hvorefter han blot fortsatte med at snakke. Det var, som du nok kan tænke dig, meget forvirrende for Thorkild, og derfor begyndte han at tænke på sin mor. Han havde ingen fornemmelse af hvor længe, han havde været væk, men hun måtte være bekymret nu. Der var heller ingen mad i hytten, og uden ham var hun ganske fortabt. Manden opdagede det fjerne udtryk i Thorkilds øjne, og gennem fagter og ord fik han spurgt ham, hvad der gik ham på.”

Bladrede.

”Først langsomt, men derefter hurtigere fortalte Thorkild om alt det, der var sket for ham. Om den døde far, den svagelige mor, hans egen sygdom, hans søskende og alle de andre ting, og hele tiden sad manden og nikkede, med hænderne foldet på bordet foran sig, som kendte han allerede til alle tingene. Det var på en gang uendeligt ejendommeligt og særligt betryggende. Manden forstod Thorkild uden nogle dikkedarer, og det er ikke det værste at støde på. Minutterne smuldrede og blev til en time, men efterhånden løb Thorkild tør. Han havde aldrig før fortalt om sig selv eller sit liv så længe, eller helt sandt at der ikke var mere at fortælle end det, der kunne være på lidt over en time. Sådan er det med mange ting, når man først sætter ord på dem.”

Thorkild kiggede på bogen. Nu så han, at der på bagsiden var metalbeslag, formet i et besynderligt mønster. Han anede ikke, hvorfor nogen ville sætte metal på en bog. Måske for at få den til at holde længere?

”Det var begyndt at lysne udenfor, og manden hentede endnu en kop af den mørke væske til dem begge to. Det skulle vise sig at blive den sidste, hvad Thorkild endnu ikke vidste. Et øjeblik sad de blot stille, kiggede lidt på hinanden og drak. Så løftede manden en pegefinger og forsvandt dybere ind i vognen. Et minut senere var han tilbage med en stor pose, som han stillede på gulvet. Manden tog en dyb indånding, sagde igen noget på sit næsten forståelige sprog og trak et

par støvler op af posen. Det var nogle ganske vidunderlige støvler, af tykt læder og med en endnu tykkere sål. De var lige så langt fra Thorkilds normale støvler som guld var fra en hundelort.”

Ufrivilligt grinede Thorkild lidt. Det var en mærkelig sammenligning.

”Snørerne, der var sribede, sad viklet sammen om glimtende metalspænder. Det var støvler, der ikke lignede noget, Thorkild havde set før, men alligevel vidste han, hvad det var. Han forstod på manden, at det var meget vigtigt at holde fødderne varme, og derfor skulle han have støvlerne. Thorkild kunne ikke længere tro på, at det var virkeligheden. Måske var det ikke i himlen, han var, men så var det i hvert fald i en drøm. En vidunderlig og smuk drøm, hvor alt var muligt. Den slags drømme hvor man blot var et enkelt hak fra at være det heldigste menneske i verden. Manden rakte ham støvlerne og lod ham ikke engang takke, før han hev det næste op af posen. Og hvis støvlerne havde været vidunderlige, var frakken, manden nu holdt op foran næsen på Thorkild, en stor skuffelse. Den var sort, og den var en frakke. Men Thorkild, han skulle blive meget klogere.”

”Det er da nogle kedelige gaver,” sagde Thorkild. ”Det er ligesom, når mormor og morfar giver mig tøj til jul.”

”Gaver er kun kedelige, hvis der ikke er lagt omtanke i dem. Selv et par underbukser kan være en fantastisk gave, hvis bare den, der giver den, virkelig ved, at det er lige det,

man mangler. Men ... for det meste har du ret. For Thorkild kunne noget så simpelt som en frakke bare ikke helt stå mål med alle de andre undere, han havde set i løbet af den korte tid, han havde opholdt sig i vognen, og det kan man ikke for-tænke ham i. En diamant vil alle dage være prægtigere for en tigger end for en konge.”

Bladrede.

”Alligevel ville Thorkild ikke være uhøflig. Han forstod ikke, hvorfor manden gjorde alle de gode ting for ham, men hvis det var vigtigt at kigge på en sølle frakke, så hvorfor ikke gøre det. Frakken havde mange knapper af samme farve som selve stoffet. Faktisk kunne man ikke se dem, hvis man ikke vidste, at de var der. Inde under raden af knapper var en mærkelig metallinje, ikke ulig den Thorkild havde opdaget i bukserne. Det gav en sjov lyd fra sig, da manden åbnede den. Inde bag metalslangen var der endnu et lag knapper, disse lidt større end de forrige og fuldkommen blanke. Nu blev Thor-kild alligevel blive en smule nysgerrig, for han havde ligegodt aldrig set en frakke med så mange lukninger. Det slog ham, at der skulle meget mere end bare en smule vind til overhovedet at nå igennem til personen, der bar den. Ja, faktisk ville det nok kræve en ganske værre storm end den, han selv havde følt på vej ud i skoven.”

Bladrede.

”Manden sendte Thorkild et ganske særligt smil, tog sin kop med den mørke væske og hældte den direkte ud på frak-

ken. Thorkild så nysgerrigt til, da væsken slet ikke trængte igennem stoffet, men i stedet for perlede oven på, på samme måde som fedtet lagde sig på overfladen af en særlig tyk suppe. Thorkild vidste godt, at nogle af de rige mænd havde læderfrakker, der var dyppet i noget, der også kunne holde vandet ude, men han havde aldrig set nogen af dem, og frakken var i hvert fald ikke lavet af læder. Prøvende rakte han hånden frem og aede stoffet. Det føltes sært. En smule nopret og en smule glat. Det knirkede lidt, da han klemte en håndfuld af det sammen. Nej, læder var det helt sikkert ikke. Manden trak frakken til sig, løftede atter pegefingeren og knappede så den inderste række knapper op. I frakkens dyb åbenbarede sig et firkantet mønster, der så så blødt ud, at det var lige før, Thorkilds øjne havde lyst til at lægge sig på det.”

”Øjne kan ikke lægge ...” sagde Thorkild, men stoppede så sig selv. ”Var det en af de der metaforer?”

”Det var det nemlig,” svarede farfar, slikkede på sin finger og bladrede. Han var snart halvvejs igennem.

”Manden rakte frakken frem, så Thorkild kunne føle på stoffet, og det var blødere, end selv hans blik havde set det. Ikke alene var det som at sænke sig ned i en sky, på et øjeblik blev der også varmt omkring hans hånd. Hvad end for et stof det var, måtte det være magisk, for Thorkild kendte ikke til noget stof, der på den måde kunne give varmen. Som om det ikke var nok, blev manden ved med at vise de særeste ting frakken kunne. Der var en hætte, lige så varm som indersti-

den, der kunne træde frem eller forsvinde, alt efter om man havde brug for den. Det indre af ærmerne afslørede finger-
vanter, der var så varme at sveden perlede på Thorkilds over-
læbe og lommerne, der var så mange lommer, at det største
problem ville være at huske hvilken, man havde lagt sine ting
i. Lommerne var forskellige. Nogle af dem små og snedige,
andre rummelige og løse. Nogle af dem havde et gennem-
sigtigt gardin foran sig, og atter andre igen blev lukket med
knapper eller metalslanger. Thorkild havde aldrig i sit livs
skabte dage set noget så gennemført vidunderligt, der så ud,
som om det var det rene ingenting.”

Bladrede.

”Manden rejste sig op, og med fagter og gestikuleren vi-
ste han Thorkild, at han gerne ville have, at han tog frakken
på. Thorkild tøvede. Der havde været rygter om sære lys på
himlen, om troldfolk i skoven og på bakkerne, og Thorkild
havde hørt nok historier til at vide, at der var mange menne-
sker med onde hensigter i verden. Alligevel var det ingen af
de tanker, der holdt Thorkild tilbage, men i stedet en dump
angst for hvad frakken ville gøre ved ham, hvis han tog den
på. Ville hans spinkle krop ganske smuldre ved vægten? Ville
varmen blive så voldsom, at den til sidst brændte ham op,
eller ville det vise sig, at lommerne i virkeligheden var bund-
løse og ville sluge hans hånd, første gang han stak fingrene
ned i en af dem?”

”Hvorfor skulle den gøre nogle af de ting?” spurgte Thor-

kild med oprigtig undren.

”Fordi den var magisk, og i middelalderen var man meget forsigtig med ting, man mente var magiske. Faktisk troede man, at hekse og troldmænd kunne nedkaste forbandelser over almindelige mennesker, og sådan nogle ting som dårlig høst, eller hvis en ko nedkom med en tohovedet kalv, var automatisk en heks’ værk. Det var derfor, man brændte så mange af dem. I dag ved vi selvfølgelig bedre. Thorkild så bekymret fra frakken til manden og tilbage igen. Det var ikke en let beslutning, indtil Thorkild tænkte på alle de ting, manden allerede havde gjort for ham. Han havde taget Thorkild ind, da blæsten og stormen var særlig slem, givet ham nyt tøj og mad og drikke, en seng og selskab, alt sammen uden at kræve det mindste igen. Så hvorfor skulle han dog nu gøre Thorkild ondt?”

Bladrede.

”Så det er ikke fordi, ham der Thorkild bare er lidt dum?” spurgte Thorkild.

”Det ved jeg faktisk ikke, om han var. I hvert fald besluttede han sig til sidst for at tage den på, ikke mindst for at gøre manden glad. Ikke alene var frakken for stor til Thorkild, den var også så varm, at han næsten ikke kunne få vejret. Sveddråberne marcherede over hans pande, og han prusted luft ud gennem næsen. Og lige der gjorde manden noget mærkeligt. Han rejste sig og åbnede døren til udenfor. Straks blæste det isnende ind i vognen, men det fantastiske var, at Thorkild

slet ikke frøs. Han kunne mærke kinderne isne, og på tæerne, hvor han kun havde strømper, nappede kulden, og alligevel følte han kun et næsten kærligt velvære. Han var som ned-sænket i et lunt bad, og han så med store øjne på manden. Ingen tvivl herskede længere i Thorkilds sind. Frakken var ikke bare magisk, den var et under, et fantastisk stykke tøj, som enhver ville give sin sjæl for at eje. Der var blot en ting, Thorkild ikke forstod. Hvorfor havde manden taget ham ind, og hvorfor havde han ønsket, at Thorkild skulle tage frakken på?”

”Fordi manden ville give Thorkild frakken!” ivrede Thorkild. Farfar smilede.

”Nemlig. Fordi manden ville give Thorkild frakken. Det er helt rigtigt, Thorkild. Men hvorfor ville manden dog give noget så vidunderligt fra sig?”

Thorkild åbnede munden for at svare, men endte bare med at se fåret ud. Med et klap smækkede han den i igen og trak på skuldrene.

”Det ved jeg ikke.”

”Nej, men det ved jeg, og nu skal du høre hvorfor,” svarede farfar og bladrede.

”Manden lukkede døren igen, og næsten øjeblikkeligt blev frakken alt for varm. Hurtigt fumlede Thorkild den åben; han havde lidt problemer med metalslangen, men det gik, og krængede den af. Så begyndte manden at forklare, og hvis det havde været svært at forstå, hvad han snakkede om før,

var det ganske umuligt nu. Han brugte ord, der var lange som vintre og slet ikke lød danske, og selv alle hans fagter hjalp ikke Thorkild, der var fuldkommen fortabt. Så vendte manden ryggen til Thorkild og lagde hovedet i hænderne. I Thorkild voksede en sær angst frem. Måske ville manden tage frakken fra ham, nu hvor han var for dum til at forstå, hvorfor han skulle have den. Måske ville det gå op for manden, at Thorkild var den forkerte at give frakken til. Trist satte Thorkild sig ved bordet. Hans følelse mindede om den han af og til oplevede, når han ikke havde solgt nok træ på markedet. En sviende fornemmelse af at have svigtet.”

”Han har jo ikke gjort noget,” sagde Thorkild.

”Nej, men nogle gange kan det, at man ikke har gjort noget, også føles forkert. Der gik tid, Thorkild så ud af vinduet, og fornemmelsen blev til en tung kugle i hans mave. Til sidst blev det for meget for ham, og han rejste sig op, kastede et sidste langt blik efter støvlerne og frakken og begyndte så at gå over mod døren. I det øjeblik vendte manden sig om mod ham. Der var kommet nyt liv i hans øjne, og han greb fat i Thorkilds skulder.

”Oldebarn,” sagde manden og pegede på sig selv. Thorkild forstod ordet, men ikke meningen. Manden pegede atter på sig selv.

”Mange gange oldebarn,” sagde han og pegede atter på sig selv. ”Thorkilds mange gange oldebarn.” Thorkild rystede på hovedet. Manden sagde, at han var Thorkilds oldebarn, men

det kunne ikke passe. Det var umuligt. Thorkild havde slet ingen børn og endnu mindre oldebørn. Manden stirrede helt febrilsk, forvirret, fortvivlet på Thorkild, trak på skuldrene og samlede frakken op. Han pressede den hårdt ind i Thorkilds favn.”

Bladrede.

”Din. Varm. Altid. Arv.” sagde manden hurtigt. Så gentog han ordene. Igen. Og igen. De fire ord om og om igen, mens han pegede på Thorkild. Thorkilds smagte på ordene. Så sagde han dem langsomt. Så hurtigere og jo hurtigere han sagde dem, og jo flere gange de kom ud af hans mund, desto bedre forstod han. Det var hans frakke, den skulle altid holde ham varm, og engang skulle han give frakken videre. Til hvem eller hvornår vidste han ikke, men han forstod og smilede til manden, der smilede tilbage og slet ikke begyndte på alt sit vås om oldebørn.”

”Så manden gav ham frakken?” spurgte Thorkild.

Farfar nikkede. ”Det gjorde han nemlig, og knapt havde han sikret, at Thorkild forstod, hvad det handlede om, før nogle af de små, farvede lamper begyndte at gløde og blinke. De skiftede farve, fra rød og grøn til gul og blå, og manden fik travlt. Ud af den bare luft dukkede en masse af de samme gnister op, som Thorkild havde set tidligere, men nu trykkede manden på flere af dem. Så lød der en brusen, ikke ulig den man på blæsende sommerdage kunne høre i trækronerne, og de små lys vendte tilbage til deres oprindelige farve.

Udtrykket i mandens ansigt var dog ikke til at tage fejl af. En blanding af angst og bekymring. Uden at mæle et ord rakte manden støvlerne til Thorkild, satte en pose på bordet mellem dem og åbnede døren til udenfor. Det var blevet morgen, en frostklar en af slagsen, og Thorkild så et egeren hoppe forbi. Det følte sært, som var sneen og kulde en helt anden verden end den, han befandt sig i. Med lidt besvær fik Thorkild bundet støvlerne, og da han så op, stod manden klar med posen. Så begyndte lysene igen at blinke, hurtigere denne gang, og manden pegede ud af den åbne dør. Thorkild prøvede at sige tak, men manden viftede afværgende med hænderne og næsten skubbede ham ud af vognen.”

Bladrede.

”Thorkild, der ikke var helt vant til at gå med de solide støvler, snublede, da han ramte jorden, men genvandt fodfæstet. Da han så sig over skulderen, røg posen ud i favnen på ham, og så begyndte jorden at gyngesom som var den et hav. Der, hvor der for et øjeblik siden havde været en dør, var der nu kun en glinsende flade. Thorkild så sig forvirret fra side til side. Hvad nu? Heldigvis tog hans instinkter over, da han med et slag følte sig som jorden. Han vibrerede, han rystede, men det var ikke udenpå. Det var, som prøvede alle de dele han var at rive sig løs fra hinanden og følelsen fyldte ham med frygt. Han tog benene på nakken, spurtede væk fra stedet uden at se sig tilbage. Han løb og løb, så sneen stod efter ham som en hale, og først da der var gået en rum tid, turde

han kigge sig over skulderen. Da opdagede han, at vognen var væk. Ikke alene var den borte. Nej, det var, som om den slet ikke havde været der. Men frakken og støvlerne og tøjet var ægte nok. Thorkild åbnede posen og så ned i den. Der lå hans gamle tøj. Det var foldet sammen, renere end det nogensinde havde været før, og en svag, parfumeret lugt kildrede hans næsebor. Et øjeblik blev han stående, missende med øjnene i det skarpe lys. Så trak han på skuldrene, og begyndte at gå den lange vej hjem. Men du kan tro, at han aldrig glemte sit besøg i vognen, eller hvad den sære mand havde sagt til ham.”

Med et smæk klappede farfar bogen sammen og lagde den på bordet.

”Var det historien?” spurgte Thorkild undrende. Han satte sig helt op i sofaen.

”Det var det,” svarede farfar med et lille smil.

”Men ... hvorfor er det en hemmelighed? Manden gav ham jo bare en varm frakke?”

”Det er rigtigt. Og da Thorkild kom hjem til sin mor, var der ikke gået et døgn, men tre. Moren havde været ved at dø af bekymring. Først troede hun ikke på hans historie, men da han både havde frakken og støvlerne til at bevise, at han talte sandt, måtte hun bøje sig. Men ser du Thorkild, i middelalderen var en varm frakke ikke bare en varm frakke.”

”Er det en af de der metaforer?”

”Nej. En varm frakke betød at Thorkild ikke længere frøs, når han hentede brænde. Et par solide støvler betød, at han

holdt varmen. Og han blev ikke syg, fordi, selv når det regnede, var han sikker og tør. På den måde kunne han, selv på de værste dage, tage frakken på, gå ud i skoven og hente brænde. Og for hver dag kunne han hente lidt mere. Og sælge lidt mere. Og på den måde lykkedes det Thorkild stille og roligt at få familien tilbage på fode igen. Han var dog så klog, at han aldrig viste frakken til andre. Når han drog til byen, havde han altid sit normale tøj ud over, så ingen fattede mistanke. Der gik mange år, Thorkild sled støvlerne op, men frakken virkede til at den ville vare evigt, og da den tid kom, lod Thorkild frakken gå i arv til sin søn. Hans søn gjorde det samme og hans søn det samme, og sådan fortsatte det hele vejen op til vores tid.”

Farfar rejste sig fra stolen og forsvandt ud i gangen. Thorkild kiggede utålmodigt efter ham. Lige meget hvor meget farfar havde fortalt, handlede det jo ikke om andet end en varm frakke. Det var ikke magi at holde noget varmt. Ellers var en termokande også magisk. Thorkild kunne ikke selv se det, men et skuffet udtryk havde lagt sig på hans ansigt. Farfar rumsterede rundt ude i gangen i lang tid, før han endelig viste sig i døråbningen. I hænderne holdt han en gammel frakke.

Den var medtaget og revet. Flere steder var foret synligt, og lynlåsen dinglede skævt. Kraven var revet af, og selv på den lange afstand kunne Thorkild lugte den. En blanding af bondegård, sved og røg. Han holdt sig for næsen.

”Føj for helvede, farfar,” truttede han.

”Her kan du se, at det ikke bare er noget jeg finder på. Det var den her frakke, manden gav til Thorkild.”

”Den er jo ikke magisk,” svarede Thorkild. ”Det er bare en frakke.”

Farfar slog en blød latter op.

”Ja, men den her frakke har været i vores familie i over 550 år. Vi har gjort som manden sagde. Den har holdt os varme, og den har holdt os sunde. Havde det ikke været for manden, var Thorkild død den nat. Forstår du hvad det betyder?”

Thorkild tænkte sig om et øjeblik. Så nikkede han langsomt.

”At hvis manden ikke havde taget sig af Thorkild, ville han ikke have fået børn?”

”Og så videre og så videre, hele vejen op til nu. Uden frakken, uden manden, ville ingen af os have levet,” rundede farfar af og rakte Thorkild frakken. Under hans fingre føltes stoffet skørt. Som papir, der havde været vådt. Alligevel kunne han føle varmen stråle ud mod ham. Thorkild kendte til ordet ærefrygt, men før i dag havde han ikke anet hvad det betød. Nu forstod han.

”Men, farfar,” sagde han, ”hvem var manden?”

”Jaeh, det er jo her historien bliver rigtig fantastisk,” svarede farfar og samlede atter bogen op. Nu vendte han den om, slog op fra den anden side og skød bogen på tværs af sofabordet, så Thorkild kunne se. Der var ikke tekst i bogen, men en masse billeder. Farfar pegede med en rynket finger på

en tegning af frakkens for. I midten af de mørke firkanter sad en hvid flap, hvorpå der stod en masse tegn og ord. Der var tal med krydser over, noget der lignede en bølgetop. Så genkendte Thorkild det. En vaskeanvisning. Den irriterende, hvide flap hans mor altid klippede af, så den ikke sad og kradsede.

”Prøv at se hvad der ellers står,” sagde farfar og rykkede fingeren en smule. Nede under anvisningen stod der noget på engelsk efterfulgt af en broderet sætning. Det var et tøjmærke. Den broderede sætning lød: ”Coatmakers since 2025”. Men der var noget, der ikke stemte.

”De begynder først at lave de her frakker om 10 år?” spurgte han vantro og så på den hullede las, han sad med i skødet.

Farfar nikkede og lukkede bogen sammen med et smæk.

”Det er nemlig rigtigt. Og det er sikkert ikke engang den første slags jakker, de laver. Jeg tror, den jakke der først bliver lavet om 25 år. Forstår du nu, hvorfor det er en hemmelig historie, som bliver i familien? Hvis der var nogen, der hørte den, ville de tro, vi var vanvittige. Jeg ved ikke, hvem der er manden i vognen, for Thorkild fortalte aldrig, hvor gammel han var. Det kunne være din far. Eller ...”

”Det kunne være mig,” hviskede Thorkild og sank en klump. Tanken var både vidunderlig og forfærdende. At det var ham, der på en eller anden måde skulle sikre, at hele familien overhovedet kom til at eksistere.

”Men vognen? Hvor er vognen henne?” spurgte han.

”Efter hvad jeg ved, er den ikke opfundet endnu,” sagde far-

far, rejste sig fra stolen og samlede Thorkilds iPad op. Han tændte den, lod Time Slip Invaders tone frem og rakte den så til Thorkild.

”Men det kan være, at du ikke har så meget tid til at spille spil længere. Hvordan er du til fysik?”

”Det ved jeg ikke,” svarede Thorkild. ”Jeg skal først have det næste år. Hvorfor det?”

”Jeg tror, man skal være god til fysik for at bygge en tidsmaskine. Og det kan vel ikke skade at starte nu?” sagde farfar

Thorkild forsøgte at grine. Fjenderne hoppede og dansede på skærmen, men af en eller anden grund virkede de ikke så tiltrækkende længere.

”Nej, det kan det vel ikke,” sagde han stille og sank en klump. ”Tror du jeg kan finde ud af det?”

Farfar lo kort.

”Ved du hvad. Det er jeg næsten sikker på, at du kan.”